

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII
MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE

CATEDRA DE DREPT

CURRICULUM UNIVERSITAR

la unitatea de curs

TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

Ciclul II - studii superioare de masterat

Codul și denumirea domeniului general de studiu: *042 Drept; 040 Științe administrative*

Denumirea programului de master: *Instituții de drept privat (120 credite), Relații de muncă și managementul resurselor umane (120 credite), Științe penale și criminologie (120 credite), Managementul administrației publice (120 credite)*

Forma de învățământ: *învățământ cu frecvență*

Autor:

Elena BOTNARI,
conf. univ., dr.

BALȚI, 2020

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de drept
Proces-verbal nr. 1 din 25.08.2020
Șeful Catedrei de drept _____ conf. univ., dr. Ina ODINOKAIA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
Proces-verbal nr. 1 din 29.09.2020
Decanul Facultății de Drept și Științe Sociale _____ conf. univ., dr. Vitalie RUSU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: *Drept și Științe sociale*

Catedra: *Drept*

Domeniul general de studiu: *042 Drept; 040 Științe administrative*

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: *Ciclul II, studii superioare de masterat*

Denumirea programului de master: *Instituții de drept privat (120 credite), Relații de muncă și managementul resurselor umane (120 credite), Științe penale și criminologie (120 credite), Managementul administrației publice (120 credite).*

Administrarea unității de curs <i>Teoria Generală a Dreptului</i>										
Specialitatea	Studii cu frecvență	Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
					Prelegeri	Seminarii	Laborator	Studiu individual		
DR	ZI, masterat	F.01.O.001	6	180	44	46	-	90	ex	rom

Anul de studiu și semestrul în care se studiază: Anul I, semestrul 1

Statutul: disciplină obligatorie, minim curricular

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Botnari Elena, conferențiar universitar, doctor în drept.

USARB, Catedra de drept, aula 548, tel. (0231-52317); egbotnari@mail.ru; elena.botnari@usarb.md. Consultații: marți 13.10 – 15.00 și online.

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Teoria generală a dreptului este componenta minimului curricular inițial la programele de master: *Instituții de drept privat IDP*(120 credite), *Relații de muncă și managementul resurselor umane RMMRU* (120 credite), *Științe penale și criminologie ȘPC* (120 credite), *Managementul administrației publice MAP* (120 credite). Unitatea de curs este predată în anul I, semestrul 1. Scopul unității de curs este inițierea generală în domeniul dreptului a masteranzilor din alte domenii de formare profesională inițială. În cadrul *Teoriei generale a dreptului* masteranzii sunt familiarizați cu știința juridică globală despre drept și stat *Teoria generală a dreptului* care este nucleul științei dreptului. Cursul este predat de la înființarea Facultății de Drept, USARB, la ciclul

I, licență, domeniile 042 *Drept*; 040 *Științe administrative* și la ciclul II, masterat, programele de 120 credite *IDP, ȘPC, RMMRU, MAP*.

COMPETENȚE PREALABILE

La etapa incipientă a studiilor juridice, masterandul urmează să *identifice* formele concrete de manifestare a statului și dreptului, atestate pe parcursul evoluției societății, să *rezume* cunoștințele acumulate din cursurile de *Istorie, Politologie, Construcție europeană, Elemente de drept public/privat*, studiate la ciclul I, licență. Așadar, *generalizarea* cunoștințelor despre societatea prestatală, *deducerea* premiselor apariției statului, *selectarea* bazei metodologice a științelor istorice sunt indispensabile pentru studierea unității de curs *Teoria generală a dreptului*, constituind suportul cognitiv și formativ al acesteia. De asemenea, masterandul urmează să *distingă* formele statului și să *argumenteze* organizarea statului; să *distingă* și să *interpreteze* evenimente sociale, politice, economice, culturale într-un context istoric determinat; să *distingă* cauzele și să *identifice* efectele evenimentelor istorice.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL UNITĂȚII DE CURSULUI

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu noțiunile, conceptele, teoriile și metodele de bază ale științelor juridice / științei administrației în activitatea profesională.

CP2. Interpretarea principiilor fundamentale ale dreptului în activitatea profesională în instituții publice și/sau private / Interpretarea și aplicarea organizare și funcționare a structurilor administrative în scopul transpunerii ulterioare a acestora în activitatea profesională în instituții publice și/sau private.

CP3. Identificarea, analizarea și rezolvarea problemelor de ordin practic, prin tehnici și instrumente specifice domeniul juridic / din domeniul administrației publice, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

Competențe transversale:

CT1. Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.

FINALITĂȚILE CURSULUI

În urma studierii unității de curs *Teoria generală a dreptului* masterandul trebuie să fie capabil:

- să recunoască componentele fenomenului juridic al societății;
- să distingă accepțiunile noțiunii „drept”;
- să identifice dreptul ca știință și dreptul ca tehnică;
- să definească categoriile juridice elementare;
- să efectueze analiza comparativă a textelor de legi;
- să valorizeze principiile generale ale dreptului;
- să avanseze la nivel de conștiință juridică în curs de formare profesională;

- să justifice aplicarea normele juridice la stări de fapt;
- să utilizeze adecvat terminologia juridică.

CONȚINUTURI

Nr. d./o.	TEMA	ZI	
		P	S
1.	<p><u>Sistemul științelor juridice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de sistem al științei; - sistemul științelor sociale; - sistemul științelor juridice; - subsistemele sistemului științelor juridice; - locul și rolul Teoriei Generale a Dreptului în cadrul sistemului științelor juridice. 	2	2
2.	<p><u>Obiectul și metodele de cercetare științifică a dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de obiect al științei; - noțiunea de metodă a științei; - obiectul Teoriei Generale a Dreptului; - metodele Teoriei Generale a Dreptului; - corelația obiect și metode ale Teoriei Generale a Dreptului. 	2	2
3	<p><u>Conceptul dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - accepțiunile noțiunii de drept; - factorii de configurare a dreptului (natural, economic, politic, cultural, internațional); - tipologia dreptului. 	3	4
4.	<p><u>Principiile dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și sistemul principiilor dreptului; - principiile generale ale dreptului; - principiile ramurale ale dreptului; - principiile instituțiilor juridice. 	2	2
5.	<p><u>Funcțiile dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de funcție a dreptului; - funcția de reglementare juridică a relațiilor sociale; - funcția de conservare și protecție juridică a valorilor sociale; - finalitățile dreptului; - corelația dintre funcțiile și finalitățile dreptului. 	1	1
6.	<p><u>Conceptul statului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de stat; - semnele definitorii ale statului; - mecanismul statului; 	4	4

	<ul style="list-style-type: none"> - funcțiile statului; - formele statului; - conceptul statului de drept. 		
7.	<p><u>Conceptul de norma juridică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și semnele normei juridice; - structura logică a normei juridice; - dispoziția normei juridice; - ipoteza normei juridice; - sancțiunea normei juridice; - structura externă a normei juridice; - clasificarea normelor juridice. 	2	2
8.	<p><u>Sistemul dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și elementele constitutive ale sistemului dreptului; - instituția juridică în funcție de element al sistemului dreptului; - ramura dreptului în funcție de element al sistemului dreptului; - ramurile sistemului de drept al R. Moldova; - diviziunea dreptului: drept public și drept privat. 	2	2
9.	<p><u>Dreptul și sistemul normelor din societate</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea sistemului normativ social; - noțiunea și semnele normelor sociale; - normele moralei; - normele religiei; - normele obiceiului; - normele corporative; - normele tehnice; - normele juridice; - locul și rolul dreptului în cadrul normativ social. 	2	2
10.	<p><u>Izvoarele dreptului</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - accepțiunile noțiunii „izvor de drept”; - izvoarele formale ale dreptului; - obiceiul juridic în funcție de izvor formal de drept; - precedentul judiciar în funcție de izvor formal de drept; - contractul normativ în funcție de izvor formal de drept; - actul normativ în funcție de izvor formal de drept; - rolul doctrinei juridice în cadrul dreptului pozitiv. 	2	2
11.	<p><u>Sistemul legislației</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de sistem al legislației; - elementele sistemului legislației; - clasificarea actelor normative; - noțiunea și categoriile de legi; - noțiunea de act subordonat legii. 	2	2
12.	<p><u>Tehnica elaborării actelor normative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunile de tehnica elaborării actelor normative, tehnica legislativă și legiferare; 	4	4

	<ul style="list-style-type: none"> - principiile elaborării actelor normative (principiile legiferării); - etapele elaborării actelor normative (etapele legiferării); - părțile componente și structura actului normativ (legii); - limbajul și stilul actului normativ; - modalitățile de expunere a normelor juridice în cadrul actelor normative; - noțiunea de sistematizare a legislației; - formele sistematizării actelor normative. 		
13.	<p><u>Acțiunea actelor normative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - acțiunea actelor normative în timp; - intrarea în vigoare a actelor normative; - ieșirea din vigoare a actelor normative; - principiul neretroactivității actelor normative; - acțiunea actelor normative în spațiu; - acțiunea actelor normative față de persoane. 	3	4
14.	<p><u>Interpretarea juridică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - conceptul de interpretare juridică; - obiectul, subiecții și scopul interpretării juridice; - formele interpretării juridice; - metodele interpretării juridice; - principiile interpretării juridice. 	2	2
15.	<p><u>Realizarea normelor juridice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea de realizare a dreptului; - formele realizării normelor juridice; - etapele aplicării dreptului de către organele competente ale statului; - noțiunea și particularitățile actului de aplicare a dreptului; - lacunele dreptului: cauze și soluții. 	2	2
16.	<p><u>Raportul juridic</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și trăsăturile raportului juridic; - premisele raportului juridic; - noțiunea și modalitățile faptului juridic; - structura raportului juridic; - subiectele raportului juridic; - capacitatea juridică a subiectelor raportului juridic; - conținutul raportului juridic - obiectul raportului juridic; - clasificarea raporturilor juridice. 	4	4
17.	<p><u>Răspunderea juridică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și trăsăturile răspunderii juridice; - condițiile răspunderii juridice; - formele răspunderii juridice; - principiile răspunderii juridice; - finalitățile răspunderii juridice. 	4	4
18.	<p><u>Conștiința juridică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - noțiunea și conținutul conștiinței juridice; - ideologia juridică și psihologia juridică; 	1	1

	- funcțiile conștiinței juridice; - conceptul de cultură juridică.		
Total ore		44	46

STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE

Strategii de predare – învățare	Strategii de evaluare
prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.	teste de evaluare, prezentarea referatelor, portofolii, lucrări de control.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

ACTIVITĂȚI PENTRU STUDIU INDIVIDUAL				
Nr. d/o	Conținutul lucrului individual	Modalitatea de realizare	Modul de evaluare	90
1.	<u>Sistemul științelor juridice</u> Elaborarea unui referat: tema <i>Locul și rolul Teoriei Generale a Dreptului în cadrul sistemului științei dreptului</i>	referat	Notă	2
2.	<u>Obiectul și metodele de cercetare științifică a dreptului</u> Elaborarea unui referat: tema <i>Obiectul și metodele Teoriei Generale a Dreptului</i>	referat	Notă	2
3.	<u>Conceptul dreptului</u> - să definească noțiunea de drept pozitiv; - să reproducă noțiunea de drept obiectiv; - să recunoască și să exemplifice noțiunea de drept subiectiv; - să interpreteze și să distingă noțiunile de drept public și drept privat; - să interpreteze și să coreleze noțiunile de drept intern și drept internațional; - să explice și să coreleze noțiunile de drept material și drept procesual; - să descrie principalele familii juridice: romano-germanică, anglo-saxonă. • Elaborarea unui referat: tema <i>Accepțiunile noțiunii de drept</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conceptul dreptului</i>	referate	note pt referate	8
4.	<u>Principiile dreptului</u> - să definească principiile dreptului; - să enumere principiile generale ale dreptului; - să definească și să exemplifice principiile ramurale ale dreptului;	referate	note pt referate	

	<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze prevederile Constituției R. Moldova în vederea identificării principiilor generale ale dreptului numite sau/și enunțate de către legiuitor. • Elaborarea unui referat: tema <i>Principiile generale ale dreptului</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Principiile libertății și responsabilității</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Principiile egalității și justiției</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Principiul legalității și ordinea legală</i> 			6
5.	<p><u>Dreptul și statul</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea de stat; - să distingă elementele statului: teritoriul, populația și puterea publică; - să identifice elementele mecanismului statului R.Moldova: organul legislativ, organele executive și organele judecătorești; - să explice principiul separației și colaborării puterilor în stat; - să numească și să explice funcțiile statului pe plan intern și pe plan extern; - să distingă formele statului, interpretând forma de guvernare a statului, forma de organizare, forma de regim politic; - să definească conceptul statului de drept și să evidențieze premisele, conținutul statului de drept; - să argumenteze prevederea constituțională „Republica Moldova este un stat de drept” <p>Acte normative de referință: <i>Constituția R. Moldova</i> din 29 iulie 1994.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Mecanismul și funcțiile statului R. Moldova</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Formele statului</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Fundamentele statului de drept</i> 	referate	note pt referate	10
6.	<p><u>Structura internă a dreptului: norma juridică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - să reproducă definiția normei juridice; - să explice semnele definitorii ale normei juridice: caracterul general și impersonal, caracterul special, caracterul tipic, caracterul statal, caracterul obligatoriu; - să distingă elementele structurii logice a normei juridice; - să identifice și să descrie dispoziția normei juridice; - să identifice și să descrie ipoteza normei juridice; - să identifice și să descrie sancțiunea normei juridice; - să stabilească structura trihotomică a normelor juridice selectate din cadrul legislației în vigoare a R. Moldova 	referate	note pt referate	8

	<p>(Constituția R. Moldova, Codul penal al R. Moldova, Codul civil al R. Moldova);</p> <p>- să evidențieze criteriile de clasificare a normelor juridice, exemplificându-le.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Semnele normei juridice și clasificarea ei</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Structura logică a normei juridice</i> 			
7.	<p><u>Structura externă a dreptului: izvoarele dreptului</u></p> <p>- să distingă accepțiunile noțiunii „izvor de drept”;</p> <p>- să numească izvoarele formale ale dreptului;</p> <p>- să descrie precedentul judiciar în funcție de izvor formal de drept anglo-saxon;</p> <p>- să observe particularitățile contractului normativ în funcție de izvor formal de drept;</p> <p>- să definească și să caracterizeze actul normativ juridic în funcție de izvor formal principal de drept;</p> <p>- să observe și să estimeze rolul doctrinei juridice în cadrul dreptului pozitiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Izvoarele formale ale dreptului</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Actul normativ: noțiune și clasificare</i> 	referate	note pt referate	5
8.	<p><u>Sistemul dreptului</u></p> <p>- să definească noțiunea de sistemul dreptului;</p> <p>- să identifice elementele constitutive ale sistemului dreptului;</p> <p>- să definească instituția juridică în funcție de element al sistemului dreptului;</p> <p>- să definească ramura dreptului în funcție de macroelement al sistemului dreptului;</p> <p>- să distingă ramurile sistemului de drept al R. Moldova;</p> <p>- să caracterizeze subdiviziunile dreptului: drept public și drept privat;</p> <p>- să stabilească conexiunile dintre sistemul dreptului, sistemul legislației și sistemul juridic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Elementele sistemului dreptului</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Ramurile dreptului public</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Ramurile dreptului privat</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conexiunile sistemului dreptului și sistemului legislației</i> 	referate	note pt referate	5
9.	<p><u>Sistemul legislației</u></p> <p>- să definească noțiunea de sistem al legislației;</p> <p>- să identifice elementele sistemului legislației;</p>	referate	note pt referate	

	<p>- să efectueze clasificarea actelor normative;</p> <p>- să interpreteze noțiunea de lege și să distingă categoriile de legi;</p> <p>- să explice noțiunea de act subordonat legii;</p> <p>- să compare actele normativ juridice cu actele individual juridice, stabilind particularitățile acestora.</p> <p><u>Acte normative de referință:</u> Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative // <i>MO al R. Moldova</i>, 12.01.2018, nr. 7-17.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Noțiunea de lege și categoriile de legi</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Actele normative subordonate legii</i> 			5
10.	<p><u>Tehnica elaborării actelor normative</u></p> <p>- să distingă noțiunile de tehnică juridică, tehnica elaborării actelor normative, tehnica legislativă și legiferare;</p> <p>- să numească și să enunțe principiile elaborării actelor normative, în special, principiile legiferării;</p> <p>- să numească și să descrie etapele elaborării actelor normative, în special, etapele legiferării;</p> <p>- să enumere și să descrie părțile componente, structura actului normativ, în special, legii;</p> <p>- să relateze despre limbajul și stilul actului normativ;</p> <p>- să observe și să exemplifice modalitățile de expunere a normelor juridice în cadrul actelor normative în baza unor texte de legi;</p> <p>- să definească noțiunea de sistematizare a legislației;</p> <p>- să delimiteze formele sistematizării actelor normative: codificarea și incorporarea.</p> <p><u>Acte normative de referință:</u> Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Etapele legiferării</i> • Elaborarea unui referat: <i>Părțile și structura actului normativ</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Sistematizarea actelor normative și sistemul legislației</i> 	referate	note pt referate	9
11.	<p><u>Acțiunea actelor normative</u></p> <p>- să numească modalitățile de intrare în vigoare a actelor normative;</p> <p>- să numească căile de ieșire din vigoare a actelor normative;</p> <p>- să caracterizeze abrogarea actelor normative;</p> <p>- să enunțe principiul neretroactivității actelor normative, arătând excepțiile de retroactivitate și ultraactivitate;</p> <p>- să caracterizeze acțiunea actelor normative în spațiu;</p>	referate	note pt referate	6

	<p>- să enunțe principiul teritorialității, arătând excepțiile de la acest principiu;</p> <p>- să descrie acțiunea actelor normative față de persoane</p> <p><u>Acte normative de referință:</u></p> <p>- Legea R. Moldova cu privire la modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale din 6 iulie; - Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Acțiunea actelor normative în timp</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Acțiunea actelor normative în spațiu</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Acțiunea actelor normative față de personae</i> 			
12.	<p><u>Interpretarea juridică</u></p> <p>- să definească conceptul de interpretare juridică;</p> <p>- să identifice obiectul, subiecții și scopul interpretării juridice;</p> <p>- să distingă formele interpretării juridice;</p> <p>- să numească și să poată aplica metodele de interpretare a normelor juridice;</p> <p>- să numească și să enunțe principiile interpretării normelor juridice;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conceptul și formele interpretării juridice</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Metodele, principiile și rezultatele interpretării juridice</i> 	referate	note pt referate	4
13.	<p><u>Realizarea normelor juridice</u></p> <p>- să distingă formele realizării normelor juridice (respectarea, executarea, exercitarea, aplicarea dreptului);</p> <p>- să identifice și să descrie etapele aplicării dreptului de către organele competente ale statului;</p> <p>- să definească și să evidențieze particularitățile actului de aplicare a dreptului;</p> <p>- să observe cauzele lacunelor dreptului și să distingă modalitățile de depășire a lacunelor;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Formele realizării dreptului</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Actul de aplicare a dreptului în raport cu actul normativ</i> 	referate	note pt referate	4
14	<p><u>Raportul juridic</u></p> <p>- să definească noțiunea și să evidențieze trăsăturile raportului juridic;</p> <p>- să determine premisele raportului juridic;</p> <p>- să definească noțiunea de fapt juridic;</p> <p>- să identifice modalitățile faptului juridic;</p>	referate	note pt referate	8

	<p>- să reproducă noțiunea de act juridic, arătând categoriile lui;</p> <p>- să analizeze structura raportului juridic;</p> <p>- să caracterizeze subiectele individuale ale raportului juridic;</p> <p>- să caracterizeze subiectele colective ale raportului juridic, în special persoanele juridice;</p> <p>- să analizeze capacitatea juridică a subiectelor raportului juridic;</p> <p>- să analizeze conținutul raportului juridic, delimitînd drepturile subiective și obligațiile juridice;</p> <p>- să identifice obiectul raportului juridic;</p> <p>- să clasifice raporturile juridice.</p> <p><u>Acte normative de referință:</u></p> <p><i>Codul civil. Cartea întâi - Dispoziții generale (art.1-283) // Monitorul Oficial 82-86/661, 22.06.2002, actualizat și republicat în Monitorul Oficial al R. Moldova, 01.03.2019, nr. 66-75.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conceptul și clasificarea raportului juridic</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conceptul și premisele raportului juridic</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Structura raportului juridic</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Subiectele raportului juridic</i> 			
15	<p><u>Răspunderea juridică</u></p> <p>- să definească noțiunea de răspundere juridică;</p> <p>- să numească și să explice condițiile răspunderii juridice;</p> <p>- să definească noțiunea de încălcare de drept (faptă ilicită);</p> <p>- să identifice faptele ilicite;</p> <p>- să distingă formele răspunderii juridice;</p> <p>- să coreleze răspunderea juridică penală cu răspunderea juridică contravențională;</p> <p>- să coreleze răspunderea juridică civilă cu răspunderea juridică materială;</p> <p>- să coreleze răspunderea juridică disciplinară cu răspunderea juridică materială;</p> <p>- să interpreteze principiile răspunderii juridice;</p> <p>- să observe finalitățile răspunderii juridice;</p> <p><u>Acte normative de referință:</u></p> <p>- <i>Codul penal al R. Moldova</i> Moldova. Legea nr. 985-XV din 18.04.2002; - <i>Codul contravențional al R. Moldova</i>. Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008; - <i>Codul muncii al R. Moldova</i>. Legea nr. 154-XV din 28.03.2003.</p>	referate	note pt referate	8

	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui referat: tema <i>Conceptul și formele răspunderii juridice</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Condițiile răspunderii juridice</i> • Elaborarea unui referat: tema <i>Principiile și finalitățile răspunderii juridice</i> 			
Total ore				90

EVALUARE

Strategii de evaluare și apreciere:

Stabilirea notei finale (%)	* Notă: pentru a fi admis la examenul de finalizare a cursului nota pentru fiecare componentă, prezentată la pct.1, 2, 3, trebuie să fie cel puțin 5	Zi, masterat
	1. nota pentru evaluare periodică	50%
	2. media notelor obținute la evaluările curente	
	3. nota pentru lucru individual	
	4. nota obținută la examenul de finalizare a cursului	50%
Ponderea în notare, exprimată în %		100%

Evaluarea unității de curs va cuprinde componentele nominalizate, după cum urmează:

Evaluarea periodică din conținutul unității de curs reprezintă sarcina de evaluare care va fi axată pe temele nr. 3 – nr. 10, studiate în cadrul orelor de curs (prelegeri), pentru a estima situația intermediară a reușitei studentului, în conformitate cu graficul sesiunii de evaluare periodică sau, după caz, în cadrul sesiunii de reexaminare a evaluării periodice.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de seminar prin diverse modalități stabilite de către seminaristul unității de curs: răspunsuri la întrebările ce țin de subiectul orei; referate; participare la dezbateri în cadrul seminarelor; lucrări de control etc.

Evaluarea studiului individual reprezintă o parte componentă a volumului de lucru al studentului suplimentar la numărul de ore de contact direct, modalitatea realizării căruia și volumul sarcinilor se va stabili, la prima oră în conformitate cu opțiunea formațiunii academice, fiind evaluat cu o singură notă.

Evaluarea semestrială se va desfășoară la finalizarea unității de curs sub forma unui examen, realizat *scris*, în conformitate cu opțiunea formațiunii academice exteriorizată la prima oră de curs și aprobată la ședința Catedrei.

Facultatea Drept și științe sociale
Catedra Drept
Disciplina TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI
BILET DE EXAMINARE Nr. _____

1. Caracterizați forma de organizare a statului
2. Relatați privind actul normativ în funcție de izvor de drept
3. Identificați metodele de cercetare științifică a dreptului

Examinator

Dr., conf. univ. ELENA BOTNARI

CHESTIONAR PENTRU EXAMEN

la unitatea de curs *Teoria generală a dreptului*

1. *Teoria Generală a Dreptului* în funcție de știință juridică
2. Metodele de cercetare științifică a dreptului
3. Accepțiunile noțiunii de drept
4. Dreptul obiectiv
5. Dreptul subiectiv
6. Dreptul pozitiv
7. Dreptul intern
8. Dreptul internațional
9. Dreptul material
10. Dreptul procesual
11. Funcția de reglementare juridică
12. Funcția de conservare și protecție juridică a valorilor sociale
13. Conceptul de stat
14. Semnele statului
15. Forma de guvernare a statului
16. Forma de organizare a statului
17. Forma de regim politic al statului
18. Mecanismul statului
19. Funcțiile statului

20. Principiul separării și colaborării puterilor în stat
21. Fundamentele statului de drept
22. Noțiunea normei juridice
23. Semnele normei juridice
24. Structura logică a normei juridice
25. Structura tehnico-juridică a normei juridice
26. Clasificarea normelor juridice
27. Noțiunea și categoriile principiilor dreptului
28. Principiile generale ale dreptului
29. Izvoarele formale ale dreptului
30. Precedentul judiciar
31. Contractul normativ
32. Actul normativ
33. Sistemul legislației
34. Clasificarea actelor normative
35. Categoriile de legi
36. Acțiunea actelor normative în timp
37. Căile de intrare în vigoare a legii
38. Căile de ieșire din vigoare a legii.
39. Noțiunea și formele abrogării.
40. Principiul neretroactivității actelor normative
41. Acțiunea actelor normative în spațiu
42. Principiul teritorialității actelor normative
43. Acțiunea actelor normative față de persoane
44. Noțiunea de tehnica elaborării actelor normative
45. Principiile elaborării actelor normative. Principiile legiferării.
46. Etapele elaborării actului normativ. Etapele legiferării.
47. Părțile componente și structura actului normativ. Părțile constitutive ale legii
48. Noțiunea de sistematizare a actelor normative
49. Incorporarea legislației
50. Codificarea legislației
51. Noțiunea sistemului dreptului
52. Instituția juridică
53. Ramura dreptului
54. Diviziunea dreptului

55. Ramurile de drept public
56. Ramurile de drept privat
57. Noțiunea de interpretare juridică
58. Formele interpretării normelor juridice
59. Metodele interpretării normelor juridice
60. Principiile interpretării normelor juridice
61. Formele realizării dreptului: respectarea, executarea, exercitarea și aplicarea normelor juridice
62. Etapele aplicării dreptului
63. Actul de aplicare a dreptului
64. Noțiunea și trăsăturile raportului juridic
65. Premisele raportului juridic
66. Faptul juridic: acțiunea și evenimentul
67. Actul juridic
68. Subiectele individuale ale raportului juridic
69. Subiectele colective ale raportului juridic
70. Conținutul raportului juridic
71. Noțiunea de drept subiectiv
72. Noțiunea de obligație juridică
73. Obiectul raportului juridic
74. Noțiunea și semnele răspunderii juridice
75. Condițiile răspunderii juridice
76. Noțiunea și tipurile faptelor ilicite
77. Noțiunea și formele vinovăției
78. Principiile răspunderii juridice
79. Formele răspunderii juridice
80. Răspunderea penală
81. Răspunderea contravențională
82. Răspunderea civilă
83. Răspunderea materială
84. Răspunderea disciplinară
85. Finalitățile răspunderii juridice

RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

Acte normative disponibile pe www.lex.md

1. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994, cu modificări și completări ulterioare.
2. Codul penal al Republicii Moldova. Legea nr. 985-XV din 18.04.2002 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr.128-129/1012 din 13.09.2002.
3. Codul civil. Cartea întâi - Dispoziții generale (art.1-283) // *Monitorul Oficial* 82-86/661, 22.06.2002, actualizat și republicat în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 01.03.2019, nr. 66-75.
4. Codul contravențional al Republicii Moldova. Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr.3-6/15 din 16.01.2009.
5. Codul muncii al Republicii Moldova. Legea nr. 154-XV din 28.03.2003 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr.159-162/648 din 29.07.2003.
6. Legea nr. 173/06.07.1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, republicată în temeiul Legii nr. 253-XVI din 22.11.2007 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. 203-206.
7. Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 12.01.2018, nr. 7-17.

Tratate, cursuri, monografii

1. AVORNIC, GH. *Teoria generală a dreptului*. Manual. Chișinău: editura Cartier juridic, 2004. 656 p.
2. AVORNIC, GH. *Tratat de teoria generală a statului și dreptului*: în 2 volume. USM, Chișinău, 2009. Vol. I. 460 p.
3. BALTAG, D. *Teoria generală a dreptului și statului*: curs introductiv. Cimișlia: Editura TIPICIM, 1996. 329 p.
4. BALTAG, D. *Teoria generală a dreptului*: Curs universitar / Dumitru Baltag; recenziți: Andrei Smochină, Boris Negru; red.: Angela Levința [et al.]. Chișinău, 2013. 536 p.
5. BOTNARI, E. *Introducere în studiul dreptului: Teoria generală a dreptului. Note de curs*, Bălți, 2011. 214 p.
6. CIOBANU, T. *Teoria generală a statului și dreptului*: Suport de curs / Tatiana Ciobanu; USM, FRIȘPA, Catedra Științe Administrative. Chișinău: CEP USM, 2012. 125 p.
7. COJOCARI, E. *Forme ale răspunderii juridice*: Note de curs. Chișinău: CEP USM, 2011. 356 p.
8. DJUVARA, M. *Teoria generală a dreptului: enciclopedia juridică; Drept rațional, izvoare și drept pozitiv*. București: Editura All, 1995. 608 p.
9. DOGARU, I.; DĂNIȘOR, D.C.; DĂNIȘOR, GH. *Teoria generală a dreptului*. București: Editura științifică, 1999. 466 p.

10. LUPU, GH.; AVORNIC, GH. *Teoria generală a dreptului: manual*. Studiu teoretic introductiv. Chișinău: Editura Lumina, 1997. 279 p.
11. MAZILU, D. *Teoria generală a dreptului*. București: Editura All Beck, 1999. 350 p.
12. MIHAI, GH. *Fundamentele dreptului: argumentare și interpretare în drept*. București: Editura Lumina lex, 2000. 383 p.
13. NEGRU, B.; NEGRU A. *Teoria generală a dreptului și statului: curs universitar*. Chișinău: editura Bons offices, 2006. 520 p.
14. POPA, N. *Teoria generală a dreptului*. București: Editura Actami, 1996. 334 p.
15. POPESCU, S. *Teoria generală a dreptului*. București: Editura Lumina lex, 2002. 366 p.
16. БЕРЖЕЛЬ, Ж.Л. *Общая теория права* / Под.ред. В.И. Даниленко. Москва: Nota bene, 2000. 574 с.
17. ДАВИД Р.; ЖОФРРЕ-СПИНОЗИ К. *Основные системы современности*. Москва: Прогресс, 1998. 400 с.
18. *Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х т.* Под ред. М.Н.Марченко. Т 2. Теория права. Москва: Изд-во Зерцало, 1998. 656 с.
19. ФЕДОРОВ, Г.К. *Теория государства и права: Учебник*. Кишинев: Концерн Пресса, 1998. 531 с.
20. ХРОПАНИЮК, В.Н. *Теория государства и права: Учебное пособие*, под ред. проф. Т.Н. Радько. Москва: изд-во ИНТЕРСТИЛЬ, 1998. 937 с.

Dicționare

1. COTELNIC, T.; EȚCU, I.; LUNGU, L. *Dicționar juridic rus-român*. Chișinău: Litera, 2001. 549 p.
2. DERDIȘAN, E. *Dicționar de termeni juridici uzuali*. București: Editura Proteus, 2005
3. JITARU, L. *Dicționar de maxime și expresii juridice latine (latin-român-rus)*. Chișinău: Editura Muzeum, 2001. 256 p.